

Sikkerhetspolitikk i Nordøstasien: Betydelsen av identitetspolitikk i Kina, Japan og Sørkorea

Identity Change and Foreign Policy: Japan and its 'others'

Linus P. Hagström (red.)
New York, NY: Routledge 2016

The Japan-South Korea Identity Clash: East Asian Security and the United States

Brad Glosserman & Scott A. Snyder
New York, NY: Columbia University Press 2015

East Asian National Identities: Common Roots and Chinese Exceptionalism

Gilbert Rozman (red.)
Stanford, CA: Stanford University Press 2012

China: A Pessimist Nation

William A. Callahan
Oxford: Oxford University Press 2010

Petter Y. Lindgren¹ & Henrik Nykvist,²

¹*Nationalekonom (M.Phil.) og Japanvetare (M.Phil.), Oslo Group of East Asian Research (OGEAR), Norway;* ²*Kinavetare (M.Phil.), Oslo Group of East Asian Research (OGEAR), Norway*

Det er numera veltkjent at konstruktivismens intåg på 1990-talet har utmanat realismen og liberalismen i studier av internasjonell politikk (IP). At dette også gjelder analyser av sikkerhetspolitikk i Nordøstasien, der flere av verdens største

ekonomier och militärmakter befinner sig,¹ är därmed inte överraskande. Normkonstruktivister utmanade redan 1993 de strukturella neorealisterna i studier av hur Japan ville inordna sin säkerhetspolitik i perioden efter det kalla kriget (se Lindgren & Yennie Lindgren 2015). Däremot har det för Kinas och Sydkoreas del, fram tills nyligen varit relativt få betydande konstruktivistiska bidrag. Först på senare tid har det vuxit fram en större litteratur med normkonstruktivistiska och relationellkonstruktivistiska² perspektiv för Kina, Japan och Sydkorea.

I den här litteraturöversikten presenterar vi några av de senaste bidragen inom IP-litteraturen. Dessa böcker bidrar med flera intressanta infallsvinklar på betydelsen av identitet i internationella relationer, och illustrerar spännvidden inom den konstruktivistiska litteraturen om Nordöstasiatiska stater.

Japan: Relationell revidering av japansk identitet i dialog med normkonstruktivismen

I det senaste bidraget till konstruktivistisk forskning om japansk identitet och säkerhetspolitik har Linus Hagström samlat flera framträdande relationister i ett försök att utmana normkonstruktivismens dominans inom området. Boken består av en artikelsamling som först publicerades i ett specialnummer av tidskriften *Pacific Review* 2015. I inledningskapitlet beskriver Hagström och Gustafsson vad ett relationistiskt perspektiv kan bidra med. De visar hur ett lands identitet skapas vis-à-vis Den Andra/De Andra, där både det interna och det internationella spelar viktiga roller, och att normkonstruktivismens fokus på det inhemska inte är tillräckligt för att förstå identitetens stabilitet och förändring. Artikeln understryker betydelsen av identitetsentreprenörer³ och att koppla samman relationell teori med studier av känslor. De övriga fem relationella bidragen i antologin fokuserar på olika Andra i Japans identitetskonstruktion. Linus Hagström och Ulv Hanssen visar hur radikala åsikter på högersidan i japansk politik blev dominerande i säkerhetsdebatten på 2000-talet genom att dra nytta av den så kallade »kidnappingssaken».⁴ Shogo Suzuki analyserar hur Kina har vuxit till att bli Japans framträdande Andra, en roll som främst USA hade efter andra världskrigets slut.⁵ Karl Gustafsson inleder sitt kapitel med att fråga hur det kommer sig att Japans syn på Kina har gått från att vara ganska positiv på

¹Status för 2017 är att Kina, Japan och Sydkorea befinner sig på 2a, 3e och 11e plats i världen när det gäller BNP (IMF) och förhållandevis 2a, 8e och 10e plats när det kommer till militärutgifter (Stockholm International Peace Research Institute).

²För en bra förklaring av skillnader och likheter mellan (liberal) normkonstruktivism och (kritisk) relationell konstruktivism, se Rumelili (2004).

³Identitetsentreprenörer kan definieras som politiska aktörer som försöker, och i större eller mindre grad, lyckas med att utmana etablerade diskursiva konstruktioner av en stats identitet.

⁴I perioden 1977–1983 misstänks 17 (kanske flera) japanska statsborgare kidnappats av nordkoreanska agenter. År 2002 erkände Kim Jong-Il till dåvarande statsminister Koizumi Jun'ichirō att Nordkorea faktiskt låg bakom kidnappningarna. Det resulterade i stor uppståndelse i Japan, och har sedan dess varit högt på agendan i relationen mellan Japan och Nordkorea.

⁵Se Yennie Lindgren och Lindgren (2016) för en mer omfattande uppsummering av dessa två artiklar.

1990-talet till att bli tämligen negativ på 2000-talet. Han beskriver ett Japan som hävdar att Kina har en anti-japansk identitet, detta trots ökad handel, turism och många utbytesstudenter. Han menar att huvudorsaken till de negativa förändringarna är att Kina inte har erkänt Japans identitet som en fredlig nation efter andra världskriget. Gustafsson vidareutvecklar därmed »erkännandeteorin»:⁶ för att en stat ska kunna känna sig säker på sin identitet behöver den bekräftelse från Den Andra. Han ger flera intressanta exempel på vad denna förnekelse från Kinas sida kan leda till, däribland att Japan kan ändra sin pacifistiska identitet genom att reformera Artikel 9 i grundlagen.

I Taku Tamakis kapitel analyseras idén om Asien i Japan sedan moderniseringen tog fart i slutet av 1800-talet. Tamaki argumenterar för att Japan aldrig helt har klarat av att se sig som ett asiatiskt land, men däremot som något unikt mellan öst och väst. Han för fram ett Asien som blir en tvetydig Andra: för Japan, med ett Nordöstasien (Nordkorea, Ryssland och Kina) som representerar något hotfullt, medan Sydöstasien istället varit konstruerat som en ekonomisk och resursmässig möjlighet. Antologins sista relationella författare, Alexander Bukh, som förövrigt var den första forskaren som använde sig av en sådan teori på japansk säkerhetspolitik (2010), visar hur Sydkorea är konstruerat i japanska regionala säkerhetspolitiska debatter. I sin studie av ökonflikten Dokdo/Takushima visar Bukh hur Japan sedan 2005 har arrangerat en speciell Takushimadag för att stärka en lokal japansk identitet i området.

Sista kapitlet i boken är skrivet av Andrew Oros, en förmedlare av den normkonstruktivistiska traditionen i litteraturen om japansk säkerhetspolitik.⁷ Redaktör Hagström ska ha en eloge för att han ger plats åt ett alternativt perspektiv i boken. Oros försvarar sig mot kritiken från de relationella bidragen genom att argumentera för att diskussionen om Den Andra är helt frånvarande i många japanska säkerhetspolitiska debatter. Hagström, Gustafsson och de andra relationella bidragen kan tänkas hålla med om det, men de understryker att det i så fall är självcentrerade debatter där fördefinierade japanska identiteter är konstituerat genom diskursiva konstruktioner av Japan och De Andra.

Om vi ska bedöma bidragen utifrån de nyskapande teoretiska perspektiv som introduceras i inledningskapitlet, så tycker vi att Hagström och Hanssen, samt Gustafssons kapitel bäst kombinerar teori med ny empiri. Boken erbjuder nya intressanta infallsvinklar på japanska identitetskonstruktioner och säkerhetspolitiska debatter, samt hur de praktiseras. Dock saknar vi en djupare analys av USA:s roll som Japans Andra, som kanske borde behandlas på samma nivå som Sydkorea, Nordkorea och Kina i boken.

Kina: Kritisk läsning av dokument utanför det traditionella myndighetsperspektivet

Kinas framväxt som stormakt är den mest uppmärksammade utvecklingen i Östasien de senaste decennierna. I sin bok *China: A Pessoptimist Nation*, gör Callahan en

⁶Se Lindemann och Ringmar (2012).

⁷Se Lindgren och Yennie Lindgren (2015) för en uppsummering av huvudverket till Oros.

relationell analys av tre väsentliga, frågor relaterade till Kinas växande globala roll: *när är Kina, vart är Kina och vem är Kina?* Genom att identifiera en innovativ kombination av Kinas pessimism och optimism, ett koncept han kallar för *peessoptimism* – en identitet som uppstår i gränslinjen mellan positiva och negativa känslor – ger Callahan nya svar på dessa frågor. I Kinas struktur finner man både förnuftiga och irrationella känslor; dessa känslor går enligt Callahan inte alltid att skilja åt och Kinas säkerhetspolitik handlar därför om en identitet som är styrd av känslor. Det empiriska materialet i boken har en stor bredd, då han analyserar skolböcker, kartor, bloggar, noveller, populärkultur och museer.

Frågan *när är Kina*, besvaras genom att studera utbildningspolitik och nationella minnesdagar. Demonstrationerna på Himmelska Fridens torg år 1989 skrämde ledarna i Kinas kommunistiska parti (KKP). Lösningen var en patriotisk propagandapolicy som genomfördes på alla nivåer i utbildningssystemet, och andra ställen i samhällsstrukturen, som till exempel i nyhetsinslag, film, TV, radio och museer. Samtidigt har man sett framväxten av en rad nationaldagar, som hyllar Kina, men också som explicit lyfter fram förnedringar i Kinas moderna historia. Utbildningspolitiken och nationaldagarna uppmanar folk att vara stolta över Kinas storslagna förflutna, men också att minnas allt ont som De Andra har gjort dem. KKP legitimerar sin maktposition genom att hävda att de måste beskydda folket och denna patriotiska kampanj är, enligt Callahan, en av de mest lyckade i partiets historia. Mätt i tid är alltså Kina konstruerat kring centrala datum för segrar och kränkningar. De flesta nationer firar sina mest storslagna händelser, men i kinesisk historieförställning fokuserar man också på sina nederlag. Det är här man finner lärdom för framtiden: så länge alla kineser arbetar hårt tillsammans under kommunistpartiets ledning kommer inte Kina att förnedras igen. Kina kommer istället åter att bli erkänt av hela världen som en mäktig och stark civilisation.

För att förstå *var* Kina är, menar Callahan, måste man inse att för Kina så handlar geografi inte endast om platser, gränser eller territorium. Kinesiska kartor är ofta normativt representerade, de beskriver inte hur världen är, utan hur den *borde* vara. Callahan visar att kartor från Kinas kejsardöme avbildar en hierarkisk struktur där Kina är i centrum och ju längre bort man är från mitten desto mindre civiliserad är man (barbarisk). Detta system brukar ofta kopplas till det kinesiska konceptet »tianxia» som kan tolkas som »allt under himmelen». Callahan visar också att det finns kartor som hyllar kinesisk dominans (gentemot barbarer), men också »nationella förnedringskartor». Dessa kartor är kopplade till diskursen om säkerhetspolitik. Kartorna är publicerade i samspel med den patriotiska kampanjen; kartorna säger inte bara var kineserna är, utan också var de ska *känna* att Kina *bör* vara.

I frågan om *vem* Kina är pekar Callahan på identifieringen av Kina och De Andra, civilisation och barbarer, vänner och fiender, patrioter och förrädare. Kina har historiskt haft en brokig blandning av etniciteter, men idag identifierar sig över 90 procent av Kinas befolkning som Han-kineser. Det är speciellt tibetaner och uigurer (folk från Xinjiang-provinsen) som konstrueras som mindre civiliserade, och representerar därför ett potentiellt säkerhetspolitiskt hot mot Kinas enade nationalism. Man ser däremot upp till sina kinesiska »systrar och bröder» som bor

utomlands, och i förhållande till dem är man mindre civiliserade. Kina ser det dock som ett problem om utlandsboende kineser assimilerar sig totalt i den aktuella kulturen. Det är speciellt Japan som konstrueras som fiende till det kinesiska folket, och här spelar japansk imperialism före och under andra världskriget en central roll. Detta bidrar till att förklara paradoxen att länderna har ett av världens största ekonomiska samarbeten, men iskalla politiska relationer.

Kinas stolthet och förnedring är sammanvävda och producerar många snabbt skiftande känslor, vilket leder till att Kina kan ändra attityd mycket snabbt. Kinas pessoptimism är därför instabil, och KKP har tappat kontrollen över den nationalism som de startade. Detta har redan resulterat i, massprotester, och hat mot utlänningar som kan slå tillbaka mot partiet självt; ledarna ville skapa stabilitet, men skapade istället oroligheter. Regeringen önskade en enhetlig uppfattning om vad Kina är, men idag är det många röster och aktörer som är med på att påverka politiken, både inrikes och utrikes. Avslutningsvis, är en av författarens viktigaste poänger att Kinas utrikespolitik inte bara handlar om rikedom och makt, utan lika mycket om ett behov av respekt och internationell status.

Nordöstasien och normkonstruktivistiska bidrag: Förhållandet mellan Japan och Sydkorea och ländernas identitet

Brad Glosserman och Scott Snyders bidrag inleds med en paradox: trots att Japan och Sydkorea är demokratiska grannländer med liknande kultur, marknadsekonomi, geopolitiska utmaningar, och militära allianser med USA har de misslyckats med att skapa fruktbara säkerhetspolitiska samarbeten. Spänningen mellan Seoul och Tokyo irriterar Washington som önskar mer samarbete mellan sina allierade i Nordöstasien. Med detta som bakgrund så vill författarna analysera det säkerhetspolitiska förhållandet mellan Japan och Sydkorea, samt deras relationer till Kina och USA. Glosserman och Snyder lyckas argumentera för att varken realister eller liberalister har tillfredsställande svar på paradoxen. Författarna missar dock bredden i konstruktivismen när de föreslår en identitetsmässig förklaring samtidigt som de argumenterar för att konstruktivismen inte kan förklara förhållandet mellan Japan och Sydkorea. Kritiska frågor i boken är: hur definierar stater sig själva, vem tror staten att den är (deras identitet), och vad tycker den är viktigt (deras intressen)? Glosserman och Snyder hävdar att statens identitet formar nationens intressen, och det leder i sin tur till att utrikespolitiken påverkas. Denna teoretiska förståelse av identitet ligger mycket nära det som brett definieras som »normkonstruktivism» (Finnemore 1996, Katzenstein 1996; Ashizawa 2008, Oros 2008).

Bokens styrka är metoden och datamaterialet. Det senare kombinerar ett antal elitintervjuer (som många forskare sällan får tillgång till) och en stor mängd opinionsundersökningar om synen på säkerhetspolitiska teman från de senaste två decennierna. Till exempel så visar svar från deras opinionsundersökningar att 71 procent av befolkningen i Sydkorea tycker att de har ett dåligt förhållande till Japan, medan 54 procent av den japanska befolkningen har en negativ syn på Sydkorea.

Dock så tycker 60–70 procent av både sydkoreaner och japaner att det negativa förhållandet är något som borde lösas.

Glosserman och Snyder vill reda ut den här situationen och kommer med djärva förslag på lösningar för att skapa en stark trilateralism mellan Japan, Sydkorea och USA. Författarna anser att ledarna i respektive land borde träffas och diskutera möjliga samarbeten, inte bara idag, utan även på regelbunden basis i framtiden. De anser att USA bör ta ett större ansvar för sin inblandning i andra världskriget, speciellt för Hiroshima och Nagasakibombningarna, och reda ut de oklara maritima gränserna mellan Japan och Sydkorea, som inte klargjordes i San Fransisco-traktaten år 1951. Japan, på sin sida, bör ge upp sitt krav på Dokdo/Takeshima-ön och måste ta ansvar för de kriminella handlingar de har utfört på Sydkorea, inkluderat att ge en ekonomisk kompensation för »komfortkvinnor». Sydkorea bör acceptera dessa lösningar och dra ett streck över historien. Man rekommenderar också att en gemensam helgdag skapas för båda länderna, för att fira samarbetet och freden. Genom att fokusera på en delad identitet mellan Japan och Sydkorea, kan det ges möjligheter för länderna att uppnå ett bättre samarbete.

Det är ett svårt, kanske omöjligt, projekt som författarna rekommenderar. Det är tveksamt om konservativa japanska politiker, som statsminister Abe, är villiga att gå med på dessa förslag eller om Sydkorea är intresserade av att gå med på att dra ett streck över japanernas handlingar under kolonialtiden. De ska dock ha beröm för att de kommer med flera olika, konkreta förslag. Det diskuteras allt för sällan vägval som kan leda till förbättrade internationella relationer i den akademiska litteraturen.

Glosserman och Snyder baserar sig till stor del på opinionsundersökningar, men det saknas en mer ingående diskussion om svagheter med den typen av undersökningar. Hur frågorna och svarsalternativen formuleras är trots allt ofta en produkt av de utrikespolitiska värderingar och den förståelsehorisont som präglar samtiden. Författarna gör heller inga försök att förstå mekanismerna och processerna bakom ändring och stabilitet i ländernas identitet. Det är den här svagheten som är Hagström m.fl. och Callahans styrka.

Identitetsanalyser på kors och tvärs i Östasien: Med Kina som undantag

Princeton-sociologen Gilbert Rozman, som är redaktör för antologin *East Asian National Identities*, presenterar en genomgripande analys av nationella identiteter i de östasiatiska länderna. Han definierar identitet utifrån vad staten anser är speciellt med sin egen nation i förhållande till andra länder. Även om det kan se ut som om Rozmans teori påminner om relationist-konstruktivister så ligger han närmare normkonstruktivismen och Glosserman/Snyder; han fokuserar på hur inhemska grupper kämpar om definitionsmakten av den nationella identiteten. Detta praktiserar ofta genom att isolera motståndaren och samla support vid kompromisser runt viktiga symboler som kan fungera som statens och nationens »ansikte». För Rozman påverkar identiteten politiken genom att elitens politiska val blir legitimerat via de

dominerande nationella identiteterna. Att föreslå eller utöva en politik som motstrider den rådande nationella identiteten blir därför mycket krävande.

I bokens första del (av två) introducerar han en dimensionsmodell bestående av sex delar för att analysera en nations identitet. Del två i boken består, förutom av Rozmans bidrag, av sex andra Östasienexperter som kompletterar Rozmans arbete.⁸ De sex delarna av Rozmans dimensionsmodell består av 1. en ideologisk dimension (höger-vänster skala), 2. en temporal dimension (som sträcker sig från mitten av 1800-talet till idag), 3. en sektoriell dimension (kultur, ekonomi och politik), 4. en vertikal dimension som börjar vid mikro (individ, familj, klass) till meso (organisationer, institutioner, politiska val) och slutligen makro (staten), 5. en horisontell dimension (historiska relationer till USA, andra stater och det internationella samhället), och 6. en intensitetsdimension (hur stark är kombinationen av identiteterna i de olika dimensionerna).

Varje land – Japan, Sydkorea och Kina – ägnas ett kapitel var. Här analyserar Rozman hur identiteterna har förändrats, i riktning och styrka längsmed de sex dimensionerna, sedan den västliga modernitetens inmarsch i Östasien i mitten av 1800-talet. I Japan är man idag osäker på vad man står för och vart man är på väg efter att alla tre manifestationer av sektoriell identitet har brutit samman: japaner tror inte längre att de kan leda Asien (politisk identitet), eller att de är en modell för asiatiska ekonomier (ekonomisk identitet), och inte heller att de är ett ideal för en perfekt blandning av öst och väst (kulturell identitet) (s. 30). Enligt Rozman så är det, på grund av Japans ekonomiska problem, osäkerhet om huruvida den japanska kulturen leder till överlägsna ekonomiska prestationer eller hindrar innovation och entreprenörskap. Andra faktorer som påverkat känslan av osäkerhet är de enorma katastrofer som skapats till följd av jordbävningen, tsunamin och kärnkraftsolyckan år 2011.

När det gäller Sydkorea hävdar Rozman att det råder större oenighet om vad deras nationella identitet är jämfört med Kina och Japan. Politiskt är det stor splittring mellan konservativa och progressiva krafter, speciellt efter det kalla kriget slut. Han menar också att sydkoreanerna vill bli sedda som något mer än bara ekonomiskt framgångsrika, demokratiska och respekterade medlemmar av det internationella samhället. Det sydkoreanska folket vill också få erkännande för sin speciella plats i det förflutna, nutiden och framtiden i Nordostasien. Sydkorea upplevde att de spelade en central roll i regionen med sin *Nordpolitik* (1990–91) och Sunshine-politik (2000) gentemot Nordkorea, men med stormakter som USA, Ryssland, Kina och Japan involverade blev Sydkoreas roll reducerad till att bidra till fred och stabilitet på Koreahalvön. Rozman hävdar därför att den nationella identiteten måste omkonstrueras, och att Sydkorea inte längre kan se sig självt som ett land med en central roll att spela i Östasien.

I Kina finns det tre centrala teman i den nationella identiteten: suveränitet, sinocentrism och historisk rättvisa. Enligt Rozman tappar kineserna ansiktet varje

⁸Vi fokuserar på Rozmans egna bidrag i den här litteraturöversikten.

gång andra länder inte erkänner dessa teman. Japan blir då det land som representerar Kinas största utmaning, på grund av Japans historiska agerande och nuvarande tvetydighet över sin egen historia. Rozmans analys avviker tydligt från andra studier som hävdar att USA har den mest utmanande rollen för Kinas identitetspolitik. Författaren argumenterar även för att både japansk och sydkoreansk arrogans bleknar i mötet med Kinas återupplivade självsäkerhet när det gäller att vara »1. vaggan och den autentiska bäraren av en civilisation som de andra har lånat; 2. den definierade auktoriteten och det rituella centrumet i ett hierarkiskt regionalt system och 3. det land som de andra ska visa sin respekt för, i kraft av sin befolkning, sitt område och sina olika typer av stormaktskvaliteter» (s. 93).

En svaghet med Rozmans nyutvecklade modell är att den innehåller för många element; modellen bidrar i mindre grad till att se skogen istället för alla träd. En annan relaterad utmaning för Rozman är att hans modell inte klargör vad som är de produktiva krafterna i bildandet av nationell identitet och säkerhetspolitik. Han försöker svara på *varför* identiteten förändras, men inte *hur* den förändras. Med det sagt så borde Rozmans identitetsmodell kunna inspirera till ny forskning runt identitet i Östasien, samt studier av andra länder och regioner.

Vägen vidare: Att bygga vidare på de olika ländernas forskningsfält

Böckerna som har diskuterats i den här litteraturöversikten är övertygande bidrag till debatten om betydelsen av att analysera hur länders identiteter och känslor bidrar till utrikespolitisk handling. Hagström m.fl. och Callahan bidrar med teoretisk och empirisk forskning på förändringar i Japans och Kinas säkerhetspolitik. Med fokus på den produktiva kraften i hur Självet produceras i differentieringen med Den Andra har den här typen av forskning helt klart öppnat upp för nya perspektiv för studier av relationer mellan östasiatiska länder. Rozman och Glosserman/Snyder har en något enklare teoretisering av identitet: en stats identitet är den som eliten och politikerna bestämmer att staten har. Dock är det ett centralt element hos Rozman att stater också söker bekräftelse på sin nationella identitet från andra nationer. När det gäller själva litteraturen runt identitet och säkerhetspolitik i Nordöstasien är det tydligt att det finns ett speciellt behov för mera forskning på Sydkorea.

Rozman och Glosserman/Snyder ska ha beröm för att de har gjort komparativa studier av de nordöstasiatiska länderna. Här är det Rozman som går längst när han analyserar betydelsen av identitet för utrikespolitiken i alla tre länder samtidigt. Den gemensamma kulturella och historiska utgångspunkten talar för att komparativa studier är givande, men framför allt har utrikespolitiska och säkerhetspolitiska diskussioner och handlingar i varje enskilt land en stor påverkan på de andra ländernas agerande. I den relationella IR-litteraturen har detta varit en central poäng under längre tid. I ett färskt bidrag har Gustafsson (2016) visat hur relationen mellan Självet och den Andra är beroende av interaktionen i erkännandet mellan stater; när Japan och Kina erkände varandra som respektive ekonomisk stormakt och offer under andra världskriget var förhållandet mellan länderna präglat av ömsesidigt goda relationer. Men när länderna avfärdade identiteterna till varandra på 1990 och

2000-talet försämrades relationerna mellan staterna avsevärt. Vidare visar Hagström (2015) att Japans identitet, som ses som både exceptionell och onormal, har blivit konstruerad i ett dynamiskt samspel mellan japansk inrikespolitik och yttre bekräftelse från USA/Väst och Japans grannländer. Den relationella konstruktivismen kommer antagligen fortsätta att utvecklas i den riktningen framöver.

När det kommer till Kina så återfinns kanske den viktigaste debatten om landets framtida säkerhetspolitik hos de identitetsorienterade forskarna. På den ena sidan har man forskare som baserar sig på Kinas fredliga beteende i Östasiens historia, och därför argumenterar för att Kina vill vara en fredlig aktör i regionen i framtiden (Kang 2007, Jacques 2012).⁹ På den andra sidan har man realist-orienterade forskare som menar att Kinas framtida makt är överskattad, men att Kina inte alls är fredligare än andra stormakter (Shambaugh 2013). Callahan fokuserar istället på den produktiva kraften i den relationella konstitueringen av Självet/Den Andra. Han argumenterar för en mer tvetydig syn på vad Kina vill med världen framöver; det finns rum för både konfrontation och samarbete med grannländer och Väst i dagens kinesiska identitetskonstruktion. Återigen visar Gustafsson (2016) att förhållandet mellan Japan och Kina är fruktbart för fortsatta studier; det är inte bara Kina som är ett relevant studieobjekt för forskning om kinesisk identitetspolitik (som i Callahans bok), utan också hur Kinas Andra betar sig.

- - -

Vi vill tacka Koen Wellens och Carin Graminius för kritiska kommentarer, Karin Furenhed och Emma Håkansson för korrekturläsning. Vi vill också rikta ett stort tack till vår anonyma kritiker för väldigt bra och genomtänkta kommentarer.

Referenser

- Ashizawa, K. (2008) "When Identity Matters: State Identity, Regional Institution Building, and Japanese Foreign Policy", *International Studies Review* 10(3): 571–598.
- Finnemore, M. (1996) *National Interests in International Society*. Ithaca: Cornell University Press.
- Gustafsson (2016) "Routinised Recognition and Anxiety: Understanding the Deterioration in Sino-Japanese Relations", *Review of International Studies* 42(4): 613–633.
- Hagström (2015) "The 'Abnormal' State: Identity, Norm/Exception and Japan", *European Journal of International Relations* 21(1): 122–145.
- Jacques, M. (2012) *When China Rules the World: The End of the Western World and the Birth of a New World Order*. London: Penguin Books.
- Kang, D. C. (2007) *China Rising. Peace, Power and Order in East Asia*. New York: Columbia University Press.
- Katzenstein, P. J. (1996) *Cultural Norms and National Security*. Ithaca: Cornell University Press.
- Lindemann, T. & E. Ringmar (red.) (1996) *The International Politics of Recognition*. Boulder, CO: Paradigm: 3–23.
- Lindgren, P. & W. Yennie Lindgren (2015) «Studiet av Japans sikkerhetspolitikk: 3. generasjons forklaring på stabilitet og endring etter den kalde krigen», *Internasjonal Politikk* 72(3): 432–440.
- Oros, A. L. (2008) *Normalizing Japan: Politics, Identity and the Evolution of Security Practice*. Stanford, CA: Stanford University Press.
- Rumelili, B. (2004) «Constructing Identity and Relating to Difference: Understanding the EU's Mode of Differentiation», *Review of International Studies* 30(1): 27–47.

⁹Se Thygeson-Sverdrup (2014) för en litteraturoversikt på norska om dessa författare.

Petter Y. Lindgren & Henrik Nykvist

Shambaugh, D. (2013) *China Goes Global: The Partial Power*. Oxford: Oxford University Press.

Sverdrup-Thygeson, B. (2014) "Hvem er Kina, og hva vil de med verden?", *Internasjonal Politikk* 72(4): 570–577.

Yennie Lindgren, W. & Lindgren, P. Y. (2016) «Kampen om idémessige forklaringer på japansk sikkerhetspolitikk: Kina i Japans identitetskonstruksjon», *Internasjonal Politikk* 73(3): 1–21.

Om forfatteren

Petter Y. Lindgren, Oslo Group of East Asian Research (OGEAR). Korrespondanse: petter.y.lindgren@gmail.com.